

POSTANOWIENIE

Dnia 6 sierpnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **T.W.**

skazanego z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 6 sierpnia 2026 r.,
wniosku obrońcy skazanego (adw. J.M.) o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego
A.B. od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt V KK 12/26,
na podstawie art. 41a k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wniosek pozostawić bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 23 października 2024 r., sygn. akt V Ka 1493/23, utrzymujący w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Zgierzu z dnia 13 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 844/20, został zaskarżony kasacjami wniesionymi przez obrońców skazanego T.W. Sprawa ta została zarejestrowana w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt V KK 12/26 i zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej przydzielona do referatu SSN A.B.

W toku prowadzonego postępowania obrońcy skazanego złożyli wnioski o wyłączenie SSN A.B. - w trybie art. 41 § 1 k.p.k. - od rozpoznania sprawy kasacyjnej o sygn. akt V KK 12/26, z uwagi na istnienie po stronie sędziego uzasadnionych wątpliwości co do jego bezstronności. Wnioskodawcy (m.in. r. pr. K.Ł., działająca z substytucji adw. J..) wskazywali, że SSN A.B. został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa,

ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 2017 r., zaś w przedstawionej argumentacji odwoływali się m.in. do uchwały połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt BSA I-411-1/20), orzecznictwa ETPC oraz zasady *nemo iudex in causa sua*. Postanowieniem Sądu Najwyższego z 26 marca 2026 r., sygn. akt V KK 12/26, wnioski te pozostawiono bez rozpoznania.

Ponowny wniosek o wyłączenie SSN A.B. od udziału w przedmiotowej sprawie kasacyjnej, powołując się na przepisy art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 4 k.p.k., złożył obrońca skazanego adw. J.M. (data wpływu do SN - 21 kwietnia 2026 r.). W tej inicjatywnie również podniesiono, że SSN A.B. został powołany na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., a zatem „nie został spełniony w okolicznościach niniejszej sprawy podstawowy warunek bezstronności organu rozstrzygającego, a wyrażający się w zasadzie *nemo iudex in causa sua*”, zaś poprzedni wniosek został rozpoznany przez sędziego podlegającego wyłączeniu z tym samych przyczyn.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek obrońcy skazanego T.W. należało pozostawić bez rozpoznania.

Na wstępie zaznaczyć należy, wbrew odmiennym sugestiom autora wniosku, że Sąd Najwyższy (w tym składzie) był władny wydać niniejsze postanowienie. Utrwalone w tej mierze orzecznictwo Sądu Najwyższego, wsparte poglądami doktryny, jasno bowiem wskazuje, że wynikający z art. 42 § 3 k.p.k. obowiązek powstrzymania się sędziego od udziału w sprawie ma zastosowanie i uzasadnienie tylko wtedy, gdy wniosek (o jego wyłączenie) w ogóle podlega rozpoznaniu. Natomiast, gdy zachodzi podstawa do pozostawienia wniosku bez rozpoznania, nie ma zasadniczych racji, aby sędzia nie mógł brać udziału w wydaniu takiego orzeczenia. Słowem w składzie sądu orzekającego o pozostawieniu wniosku o wyłączenie sędziego bez rozpoznania, może brać udział sędzia, którego wniosek dotyczy. Wtedy nie jest to bowiem orzekanie w kwestii wyłączenia sędziego, ale co do wniosku o włączenie, czyli w kwestii powstania przyczyny wyłączenia lub powzięcia przez stronę wiadomości o przyczynie wyłączenia (zob. postanowienia SN z 21 lipca 2011 r., I KZP 6/11, OSNKW 2011, z. 8, poz. 66; z 14 stycznia 2026

r., II KB 118/25; z 15 stycznia 2026 r., I KK 424/25; z 21 stycznia 2026 r., I KZP 4/25; z 18 lutego 2026 r., II KK 268/24; D. Wysocki, Glosa (do postanowienia SN z 21 lipca 2011 r., I KZP 6/11), OSP 2012, z. 3, s. 207-209; J. Kosonoga [w:], Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, LEX 2017, art. 41, teza 73-74; M. Rogacka-Rzewnicka [w:], Kodeks postępowania karnego. Komentarz do wybranych przepisów, red. D. Szumiło-Kulczycka, LEX 2022, art. 41, teza 3; H. Paluszkiewicz [w:], Kodeks postępowania karnego. Komentarz, red. K. Dudka, wyd. 3, Warszawa 2023, art. 41, teza 11; D. Świecki [w:], Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz aktualizowany, red. D. Świecki, LEX 2025, art. 41, teza 18-19; J. Skorupka [red.], Kodeks postępowania karnego. Komentarz, Legalis 2026, art. 41, Nb 20 wraz z powołaną dalszą literaturą).

Złożony przez obrońcę skazanego T.W. wniosek o wyłączenie SSN A.B. od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt V KK 12/26, dotyczy ponownie kwestii ustrojowych (prawidłowości powoływania sędziów SN na wniosek KRS, ukształtowanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz.3). Rzecz jednak w tym, że przedmiotowy wniosek nie mógł być aktualnie przedmiotem merytorycznego rozpoznania w niniejszym postępowaniu incydentalnym dlatego, że został oparty na tych samych podstawach faktycznych (analogicznych okolicznościach i argumentach), co wnioski tej samej strony już wcześniej rozpoznane (*arg. ex art. 41a k.p.k.*). Jak już wyżej wskazano obrońcy skazanego złożyli uprzednio wnioski o wyłączenie SSN A.B. od udziału w sprawie kasacyjnej o sygn. akt V KK 12/26, oparte na twierdzeniu o powołaniu ww. sędziego w wadliwej procedurze, tj. z udziałem Krajowej Rady Sądownictwa, ukształtowanej w trybie określonym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa. Mimo, że regulacja przewidziana w art. 41a k.p.k. dotyczy wprost sytuacji, w której sąd wydał wcześniej postanowienie o odmowie uwzględnienia wniosku, po jego merytorycznym rozpoznaniu, to oczywiste jest, że regulację tę w drodze wnioskowania *a fortiori* należy stosować również w wypadkach, w których wcześniej złożony wniosek o wyłączenie sędziego został pozostawiony bez rozpoznania (zob. A. Sakowicz [red.], Kodeks

postępowania karnego. Komentarz. Warszawa 2016, s. 159; postanowienia SN: z 29 listopada 2024 r., II KK 423/23; z 20 marca 2025 r., III KO 61/24). Stanowiska tego nie podważa przywołana we wniosku okoliczność, że SSN A.B. powinien być wyłączony od rozpoznania sprawy kasacyjnej T.W. z uwagi na zasadę *nemo iudex in causa sua*. Tego rodzaju twierdzenie, w nieco zmienionej szacie semantycznej (w zestawieniu z poprzednimi wnioskami), nie może być bowiem uznane za przywołanie nowej podstawy faktycznej, warunkującej merytoryczne rozpoznanie wniosku, skoro okoliczność ta była już podnoszona we wcześniejszych wnioskach strony o wyłączenie. Nie ulega przecież wątpliwości, że prawnie relewantna jest wyłącznie treść (istota) wniosku.

Jedynie uzupełniając wskazać w tym miejscu należy, że nietrafne było stanowisko obrońcy, prezentowane w zakresie braku legitymacji do orzekania szeregu innych, imiennie wskazanych sędziów Sądu Najwyższego, a to w związku koniecznością ich wyłączenia z uwagi na „wadliwą procedurę” (tryb) ich powołania. Zauważyć bowiem wypada, że ustawa Kodeks postępowania karnego nie przewiduje wyłączenia sędziego *in abstracto*. Wniosek o wyłączenie sędziego może zostać skutecznie złożony tylko w stosunku do sędziego, a w składach kolegialnych sądu - sędziów, którzy zostali wyznaczeni do rozpoznania sprawy (zob. postanowienia SN: z 16 marca 2010 r., WO 4/10, OSNwSK 2010, Nr 1, poz. 567; z 21 czerwca 2012 r., III KO 34/12, OSNKW 2012, z. 11, poz. 116; z 14 grudnia 2016 r., III KO 99/16). Za taką wykładnią jasno przemawia brzmienie art. 41 § 1 k.p.k., który odnosi się do wyłączenia sędziego „w danej sprawie”. Oznacza to, że nie można wyłączyć na tej podstawie sędziów niejako „na przyszłość”. Z tych też względów w orzecznictwie słusznie podnosi się, że sędziowie wymienieni we wniosku o wyłączenie sędziów danego sądu, którzy nie zostali wyznaczeni do rozpoznania sprawy, mogą rozpoznać ten wniosek, gdyż wniosek o wyłączenie od udziału w sprawie ich bezpośrednio nie dotyczy (zob. postanowienie SN z 21 czerwca 2012 r., III KO 34/12).

Nota bene zaznaczyć przy tym wypada, że obrońca skazanego nie przywołał żadnych konkretnych okoliczności wskazujących na to, że SSN A.B. jest negatywnie nastawiony do jego mandanta (T.W.), jako strony postępowania kasacyjnego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[WB]

[r.g.]